

HET BOUWKUNDIG ERFGOED VAN OOSTENDE (deel 7) Foto CW.

De postmodernistische gevel van de woning van architect H. Labyt past wonderwel bij de oude gevels van de belle époquevilla's aan de residentiële Prinsenslaan.

Eén van de meest residentiële straten van Oostende is zonder enige twijfel de Prinsenslaan. Heden ten dage ademt deze straat met haar talrijke belle époque villa's nog steeds een rustige voornaamheid uit. Op stille zondagen lijkt het of de tijd hier even is blijven stilstaan.

Ten tijde van Leopold II, de koning-urbanist die van Oostende de Koningin der Badsteden maakte heette deze straat 'L'Avenue du Grand Parc'. Deze benaming was duidelijk een verwijzing naar het eveneens op initiatief van Leopold II te Oostende aangelegde romantische Maria Hendrikapark. Een stad had ook voldoende groenvoorziening nodig meende Leopold II terecht. En hoewel dit prachtig stadspark ('t Bosje) in de loop der jaren door kortzichtigheid reeds fel werd gedeceimeerd bleef het gelukkig tot op de dag van vandaag het uitzicht bepalen van de Prinsenslaan en van geheel Oostende als toeristische stad.

Een prachtig bewijs dat groen een architectonische functie kan vervullen. Maak dat onze beleidvoerders eens wijs!

Een pand aan de Prinsenslaan dat onze bijzondere aandacht trok en vele Oostendenaars boeit en tegelijk intrigeert is het huis nummer 12. Het werd verbouwd door architect Hubert Labyt.

Hubert Labyt, een rasechte Oostendenaar van geboorte (18/8/1951) was na zijn studies tot architect gedurende lange tijd stageleerling bij de Oostendse architect Marcel Molleman.

Met de bouw van zijn woning aan de Prinsenslaan 12 realiseerde architect Hubert Labyt een uniek en waardevol stukje post-modernistische architectuur te Oostende.

Een architectuur die overigens wonderwel past bij de belle-époquevilla's die zo typerend zijn voor deze Prinsenslaan.

De gevel van het pand is en blijft boeiend. Ook het interieur getuigt van smaak en creativiteit. Op het gelijkvloers bevinden zich de kantoren van architect Hubert Labyt.

Vanwaar echter de oorsprong van het post-modernisme? En het modernisme?

Het 'post-modernisme' moet duidelijk gezien worden als een reactie op het 'modernisme'. De modernisten vonden immers dat een bouwwerk geen toegevoegde versiering mocht dragen. Het bouwwerk moest zuiver blijven, zonder enig toegevoegd ornament. De modernisten verboden in naam van de zuiverheid alle vormen van decorum.

Volgens sommigen herleidde deze moraal van de modernisten, namelijk het terugbrengen van de architectuur tot elementaire en primaire vormen, onze steden tot een verzameling dozen in beton en glas. Een soort ruimtecontainers die de voorsteden van onze grootsteden vaak heel monotoon en dus onleefbaar maakten.

Ook vandaag blijft het modernisme nochtans heel actueel en terecht. Nu even terug naar het ontstaan ervan. Het modernisme is ontstaan bij het begin van deze eeuw (Picasso, Matisse,...). Het brak moedwillig met elk historisch aanknopingspunt (een reactie tegen het eclecticisme) en beoogde een kwalitatieve

In de St.-Franciscusstraat vinden we deze gevel terug ontworpen door architect M. Molleman.

Close-up van de gevel van het pand aan de Prinsenlaan 12 en ontworpen door architect Labyt.

massaproductie (Bauhaus) en industrialisatie... Grote moderne realisaties waren echter een cerebrale vorm van kunst, waarvoor slechts een beperkte elite vatbaar was...

Het modernisme moest ergens een manipulatie ondergaan vooraleer het grote publiek ervoor gewonnen was, namelijk moderne kunst moest gecommmercialiseerd worden, de scherpe kanten van het cerebrale moesten afgerond worden tot aanvaardbare kitch...

In de jaren zestig was het commerciële succes dan ook groot.

Helaas leidde dit compromis-modernisme tot verarming, zielloosheid, anonimiteit en onwoonbare wijken, buurten en meden waar de kinderen die van school leerden hun woning niet meer terugvonden.

Eind jaren zeventig kwam hierop een gezonde reactie. Vermits de oude stedelijke centra, blijkbaar meer kwaliteiten in zich hadden dan de eigentijdse nederzettingen, werd gezocht naar een architectuur die terug een binding aanvaardde met een historische achtergrond, een specifieke omgeving met terug meer groen, een beetje ironie, humor en pragmatisme zelfs... doch steeds eigentijds blijvend!!! Zonder een consequent eigentijds karakter vervalt men immers in het histori-

cisme van vorige eeuw.

Het grote gevaar dat het post-modernisme in zich hield, kwam reeds midden de jaren tachtig aan het licht: goedkope nostalgie.

Het kostte de slimme zakenjongens veel minder moeite om met het post-modernisme de commerciële toer op te gaan. Net zoals met alles is goed post-modernisme een zeldzaam fenomeen. Postmodernisme in brede zin bekeken werd een modeverschijnsel dat in onze onmiddellijke omgeving vooral vorm kreeg en krijgt in de continue veranderende winkelpuien.

Het gecommmercialiseerd post-modernisme brengt het grote publiek ertoe zeer onlogisch, zelfs absurde dingen te kopen. Het terrein bij uitstek van het in de hand werken van de artificiële noden. Ook hierop zal reactie ontstaan en deze zal ongetwijfeld zeer hevig zijn.

Het vergaat het Post-Modernisme zoals met elke stijl, een tijd van komen en een tijd van gaan. Enkel het waardevolle zal hopelijk blijven.

Verder beperkt het Post-Modernisme zich niet tot plastische kunst en architectuur. In de literatuur is «De naam van de roos» van Umberto Eco het typevoorbeeld van de post-moderne roman. Een verder algemeen kenmerk van deze

strekking is, dat zowel een breed als een ingewijd publiek wil bereikt worden. Een niet ingelicht en oppervlakkig iemand moet door de algemene vorm geboeid worden, terwijl een gecultiveerd en ingewijd iemand er talrijke allusies en verborgen rijkdom in ontdekt.

Post-Modernisme is bijgevolg zeer breed op te vatten doch een neoklassieke basis domineert.

Wat de geslaagde toepassingen van Post-Moderne architectuur betreft kunnen we hier nog het volgende aan toevoegen: «Bij allen volstrekt zich een revisie van het moderne, zij laten niet het historisme, maar wel de fictie in hun architectuur toe. Ook zij verklaren het bouwwerk opnieuw tot kunstwerk, dat verder gaat dan het realiseren van een constructie en het vervullen van een functie. Het bouwwerk maakt poëtisch verdichte betekenissen zichtbaar».

Als voorbeelden verwijzen we hier graag naar de woningen van architect H. Labyt aan de Prinsenlaan 12 te Oostende en naar het pand in de Sint Franciscusstraat en gebouwd in 1979 door architect Marcel Molleman. Dit om in Oostende te blijven.

cw